

10 Napos Szabály

Külföldön már régóta használatos módszer, idehaza csak pár éve lehet hallani, hogy néhány radiológiai egység alkalmazza a 10 napos szabályt a fogamzóképes korú hölgyek ionizációs sugárzást használó vizsgálata során.

1964-ben a National Health and Medical Research Council (NHMRC) ajánlotta elsőként, hogy a fogamzóképes nők a nem sürgős, ún. tervezhető röntgen vizsgálatainál, amikor is a medence besugárzása történik, az a menstruációs ciklus első 10 napjára essen. Ezért is hívjuk 10 napos szabálynak (10 Day Rule).

Ha az adott vizsgálat a terhesség első két hetében történik, mielőtt a következő menstruáció kimaradna, az a magzatot súlyosan károsíthatja. Ezt úgy lehet kivédeni, hogy a vizsgáló radiológusnak, vagy radiográfusnak rá kell kérdezni a betegre, hogy van-e minimális esély a terhesség fennállására. Ha a beteg egyértelmű nemmel válaszol, akkor rá kell kérdezni az utolsó menstruációs dátumra is (last menstrual period – LMP). Ha túl vagyunk a menstruáció első napjától számított 10 napon, akkor a tervezett, nem akut vizsgálatokat halasztani kell a megfelelő terminusra. Ezért ez 28 napos szabályként is ismeretes.

Ha terhesség áll fenn, de az még nem ismert, és ionizációs radiológiai vizsgálat készül, akkor mellékhatásként igen súlyos magzatot károsító eredménnyel számolhatunk (néhány tíz mGy dózis).

Az alap iránymutatók:

- Magas dózisú vizsgálatok előtt tisztázni kell az LMP-t, kizárni a terhesség meglétét vagy gyanúját;
- 12 és 55 év közötti korosztályú nők legyenek megkérdezve;
- Akut, nem halasztható vizsgálat előtt is tisztázni kell a fenti kérdéseket, valamint a vizsgálatra küldő orvos adja aláírását a sürgős vizsgálati kérés voltára, valamint jeleznie kell, hogy a beteg a 10 napon túl van;
- A beteg mindenkor tájékoztatása, kikérdezése elengedhetetlen;
- A beteg adja aláírását, hogy a kockázatokra vonatkozó tájékoztatást megkapta és nem terhes.

Mely vizsgálatok ezek:

- Hagyományos röntgenvizsgálat: lumbalis-sacralis gerinc, medence, csípőtáji felvételek, natív vagy kontrasztanyagossal átvilágított röntgenvizsgálatok
- CT: lumbalis gerinc, sacrum, medence, csípőtáji, kismedencei vizsgálatok
- Nuclearis medicina vizsgálatai

Forrás:

www.radiologymalaysia.org/Content/2006/MedPro/CircsNGuides/28dayrule.html
www.e-radiography.net/regsetc/infozone.htm